

Posudek bakalářské práce

Práce dětí v mateřské škole s výroky

Olga Příbylová

Učitelství pro mateřské školy

Významnou složkou předmatematické gramotnosti je schopnost na intuitivní úrovni chápat pravdivost a nepravdivost výroků, význam kvantifikátorů, třídění podle toho, zda má daný objekt vlastnost, která ho zařazuje do oboru pravdivosti dané výrokové formy apod. Vhodné situace přiměřené věku předškolních dětí umožňují rozvíjet tyto schopnosti a připravit dítě nejen na vyučování matematiky na základní škole, ale především na řešení situací v běžném životě. Z tohoto pohledu je téma práce aktuální a i bakalářská práce může být cenným příspěvkem k této problematice.

Autorka rozdělila práci do tří částí s vyváženým rozsahem – teoretickou, metodologickou a experimentální. V teoretické části se zaměřuje na základní pojmy výrokové a predikátové logiky. Text je stručný, ale výstižný a logicky strukturovaný, autorka se soustředila na vysvětlení pojmů, nezachází do detailů, které jsou vzhledem k charakteru práce nadbytečné. Popsány jsou i hlavní cíle vytváření předmatematických představ a některé činnosti, při kterých se děti v mateřské škole setkávají s výroky.

Metodologická část začíná uvedením cílů experimentu, popisem jeho metod a podmínek. Autorka připravila 7 úkolů pro děti ve věku 5-6 let. Úkoly jsou podrobně popsány včetně způsobu komunikace s dětmi a hodnocení jejich práce. Vlastní experiment provedla autorka s 10 dětmi v rámci praxe v mateřské škole. V průběhu dvou dnů plnily děti úkoly individuálně mimo prostředí třídy vždy ráno po příchodu do MŠ, autorka dbala na relaxaci dětí mezi plněním úkolů. Uveden je popis mateřské školy, ve které byl experiment realizován, i charakteristiky jednotlivých dětí. Autorka bohužel neuvádí, jak proběhl výběr dětí a kdo je autorem jejich charakteristik.

Průběh a výsledky experimentu jsou zpracovány formou přehledných tabulek, které umožňují sledovat práci jednotlivých dětí a vyhodnocovat chyby. Na tabulku navazuje slovní komentář s podrobnějšími informacemi o průběhu činnosti a reakcí dětí. Vyhodnocení každého úkolu uzavírá graf úspěšnosti řešení.

V závěru práce autorka shrnuje výsledky u jednotlivých úkolů a srovnává je slovně i graficky.

V práci se nevyskytují závažnější odborné ani metodické chyby. Dále uvádím několik komentářů a otázek, k nimž by autorka měla zaujmout stanovisko při obhajobě své práce:

- s. 9 – Formulaci „činnosti na výroky“ považují za nevhodnou.
- s. 10 a další – Např. disjunkcí lze nazývat příslušnou spojku nebo složený výrok. Autorka uvádí definici disjunkce jako složeného výroku, ale potom píše „O pravdivosti disjunkce výroku ... rozhodujeme ...“ (nejde o překlep, stejné formulace se opakují).
- s. 13 – V souladu s předchozím textem bych upřednostnila formulaci „Jestliže má žirafa hnědé skvrny, potom ...“ před formulací uvedenou autorkou.
Tabulky 6 a 7 jsou zaměněné.
- s. 20 – Dílčí cíle experimentu jsou dobře uvedené, ale postrádám jasně formulovaný cíl práce (je naznačen až v Resumé).
- s. 25 – V čem spočívá hlavní rozdíl mezi úkoly 1 a 4?

- s. 28 – Věta „Žádná květina nemá stejnou barvu.“ není jako kvantifikovaný výrok dostatečně přesně formulována. Jak ji má dítě chápat? Žádná květina nemá celá stejnou barvu? Žádná květina nemá stejnou barvu jako jiné květiny?
- s. 30 – K čemu slouží v charakteristice dětí údaj o lateralitě?
- s. 32 – Formulace „... řekla větu, která dává rozum...“ je nevhodná.
- s. 37 – Proč je v grafu použit i popis situace 0/6, když jiné situace, které rovněž nastaly, nejsou uvedeny?
- s. 39 – Považuji za vhodnější volit u vyhodnocení všech úkolů stejný typ diagramu.
- s. 49 – Čím si autorka vysvětluje nízkou úspěšnost řešení úkolu č. 5? O které kognitivní funkce se opírá správné řešení?

Práce je psána přehlednou a srozumitelnou formou, text je čtivý, dobře členěný. Stylisticky je dobře zpracována, ale obsahuje některé překlepy a jazykové chyby (např. s. 17 – zapamatovaly ... co nejdříve (nejvíce) zvířat, s. 33 – Bylo to náročnému vid..., s. 36 – Kryštůfek, Rozárka a Simonek byly .... a nechtěly, s. 44 – Kromě Tomáška a Gábinky, kteří úkol ukončili, s. 45 – (děti) ... by si pamatovali).

Předložená práce svým rozsahem i obsahem splňuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Autorka umí pracovat s odbornou literaturou a uplatňovat tvořivě teoretické poznatky v praxi. Prokázala dobrou znalost základní metodologie pedagogického výzkumu a schopnost provádět akční výzkum.

Doporučuji předloženou práci uznat jako bakalářskou a navrhuji klasifikaci **výborně**.

Doc. PaedDr. Jana Coufalová, CSc.
oponent

V Plzni dne 20. května 2021